

GAZETA POLSKA

prenumerata w miejscu kwartal-
nie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 168.

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 26 Czerwca 1829 roku w Piątek

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— *Pisarz trybunału cywilnego województwa mazowieckiego.* — Wiadomo czyni, iż nieruchomości w Warszawie przy ulicy Czujnej pod Nrem 2000 na gruncie czynszowym szpitala S. Duchy w cyrkule II. gminie téjże pod okreś-
ieniem sądu pokoju powiatu i miasta Warszawy wydziału I położona, należąca według wykazu hipotecznego praw-
wem własności do Józefa Dębskiego obywatela w War-
szawie w domu pod Nrem 1997 zamieszkałego, a według
kontraktu kupna i sprzedaży do Abrahama Mośkowieza
Hecht w Warszawie pod Nrem 2108 zamieszkałego — zo-
stała na żądanie Felixa Gumowskiego obywatela w Pra-
dze pod Warszawą pod Nrem 215 zamieszkałego, jako
opiekuna nieletniego Józefa Gumowskiego w wykonaniu na
przeciw temuż Józefowi Dębskiemu i Abrahamowi Moś-
kowiezowi Hecht w Warszawie jako dłużnikom, aktem
Stanisława Modzelewskiego komornika przy tutejszym
trybunale cywilnym z dnia 27 listopada r. b. końcem
przymuszonego wywłaszczenia zajęta i zaarrestowana. —
Nieruchomość ta zostaje w dzierżawie Lewka Judki He-
drycha, składa się z domu frontowego massyfu muruwa-
nego zajętego przez Lewka Judkę Hedrycha dzierżawcę,
pałacyku w ogrodzie massyfu muruwanego, zajętego przez
lokatorów Wojciecha Konstantego, Szczepana Łzy, Łu-
kasza Gregorowicza, Lewka, Szalmonowicza Szyper, Szy-
mona Wiktora, Małgorzatę Wiśniewską, dziedzińca z
ogrodem.

Powyzsze zajęcie zostało dnia 12 grudnia r. b. zos-
ta-wionem w kopji Janowi Porzych pisarzowi sądu pokoju
powiatu i miasta Warszawy wydziału I, dnia 15 grudnia
Piotrkowskiemu komissarzowi cyrkulu II miasta sto-
lecznego Warszawy na ręce Zaleskiego sekretarza, tudzież
rady stanu Karólowi Wojdzie prezydentowi municypal-
ności i policji miasta stołecznego Warszawy na ręce Ba-
gińskiego sekretarza dziennikarza, dnia 16 miesiąca i ro-
ku bieżących zostało wpisane do księgi wieczystej zaje-
tych nieruchomości, a dnia dzisiejszego do księgi zaar-
estowań nieruchomości w kancelarji trybunału cywil-
nego województwa mazowieckiego utrzymywanej. Pier-
wsza publikacja zbioru objaśnień i warunków sprzedaży
odbędzie się na audjencji publicznej trybunału cywilnego
województwa mazowieckiego wydziału I w miejscu je-
go posiedzeń w Warszawie przy ulicy Długiej Nro 549
dnia 17 lutego roku przyszłego 1829. — Dyrygowac
sprzedaży Mikołaj Chudzyński patron w Warszawie w
domu Nro 176 zamieszkały, u którego popierający sprze-
daz Felix Gumowski ma zamieszkanie. — W Warszawie
dnia 29 grudnia 1828 roku. — A. Podbielski pisarz.

Wywieszono na tablicy w sali audjencyjnej trybu-
nału cywilnego województwa mazowieckiego dnia 31 gru-
dnia 1828 r. — A. Podbielski pisarz.

Po odczytaniu zbioru objaśnień i warunków sprze-
dazy domu wyżrzczonego w dniach 17 lutego, 4 i 19 mar-
ca r. b. oraz po odbyciu przygotowawczego przysadzenia
28 kwietnia t. r. termin do ostatecznego przysadzenia
na dzień 12 czerwca wyznaczonym został, który to ter-
min bezskutecznie spelił; nowy zaś termin do ostateczne-
go przysadzenia wyrokiem na dniu 12 czerwca r. b. na
dzień 28 lipca 1829 r. wyznaczonym został, w którym to
terminie licytacja zaczynać się będzie od summy złp.
7666 wyrokiem przygotowawczo na imie Chudzyńskiego
patrona domu przysadzonego. — W Warszawie dnia 25
czerwca 1829 r. (podpisano) A. Podbielski pisarz.

— *Obwieszczenie.* — W dniu 30 czerwca jako i w dniach
następnych r. b. wyjawszy święta, poczynawszy od godziny
9tej rano do 5tej z południa za Warszawą w Willanowie,
odbędzie się publiczna sprzedaż przedmiotów, do upadło-
ści Jakóba Neumark należących, a mianowicie byłaby wy-
borowego do jednego około setek 100, wołów opasowych,
koni z zaprzęgami 16, wozów kutych do wożenia piwa,
4 garnce gorzelnianych z węzłem średniej wielkości i sta-
tkami do tegoż apparatu, karety fasonu nowego, kocza
takiegoż, chmielu znacznej ilości, siodła, wódki słodkiej
i likieru dwugatunkowego, beczek piwnych około sztuk
trzysta, garnków miedzianych do grzania piwa, naczyń
blaszanych i miedzianych szynkarskich, dwóch katarynek
stanu dobrego, pułszorków z trędziami i naszelnikami
surowcowych, worków drelichowych, miar do zboża,
kuł różnej wielkości, siodła angielskiego z munsztukiem
i dwóch ordynaryjnych, sieci do łowienia ryb, latarni na
sposób warszawski, okien inspektowych, narzędzi rolni-
czych, to jest: bron żelaznych, radeł takichże, drabin i
skrzyń kutych do wożenia kartofli, ład do sieczki i t. p.
innych artykułów, które więcej dajacemu i przybicie o-
trzymujacemu za gotowe pieniądze przyznane zostaną. —
W Warszawie dnia 15 czerwca 1829 r. — A. Lipiński. —
K. Zuberbier. — Syndycy upadłości J. Neumark.

— *Skład główny wód mineralnych naturalnych wkró-
lestwie polskiem, przy handlu korzennym i win M. B.
Gordon Wawy.* — Zawiadania szan. publ. że odebrał
wody egerskiej, gorzkiej, saidzyckiej, bilińskiej, ober-
salzbrun, kudowskiej, reinertskiej, altwasser, soli karls-
badzkiej, flintsburskiej, które dla rozróżnienia od innych
utrzymujące wody, ma wyrzute na każdej banie i butelce:
skład. Wszelkie tu niewyszczególnione a preiskurantem
objęte wkrótce nadejdą, o czém pisma publiczne w swoim
czasie doniosą.

Oprócz tego odebrał znaczny transport wód marjenbadzkiej kreutz i ferdinandsbrun których obszerniejsze opisanie byłoby tu za zbyt długie, gdyż nieomylna ich skuteczność już od dawna jest tak powszechnie doświadczona i znana. Lecz jak natura w swoich działaniach jest nieograniczona, przekonywa zdanie sławnych doktorów Huflanda, Kreisinga i innych, tak z niemi zgodne w tych słowach: »Gdy woda karlsbadzka nie może być rozsyłana, dla tego we wszystkich słabościach użycie wody tej wymagających, może ją zastąpić woda marjenbadzka kreutz i ferdinandsbrun przez lekarza wszakże poprzednio zaleconą; uwolniają bowiem nagromadzone od dawna nieczystości, oczyszczają z kamuszków i piasku częstokroć w wnętrzościach osiadłych, przyspieszają krążenie krwi, wpływają skutecznie na wszelkie sekrecje i przez mocne poty wszystkie niemal słabości ustają.»

Ogólne opisanie tych wód każdy z ich nabywających dostać może. Aby zaś szan. publ. nie była zawiedziona w nabywaniu istotnych naturalnych wód, przeto dyrekcje właściwe tych źródeł ustanowiły, że każda bańka i hyalbutelka z mego składu ma na sobie wyryte: *skład* (Niederlage) i tylko za takowe skład główny odpowiedzialnym być zobowiązuje się.

— Podpisany kurator massy po ś. p. Benedykcie Chambrze w Zwierzyńcu, obwodzie zamojskim, województwie lubelskim zmarłym, wzywam sukcesorów tegoż Benedykta Chambrze, aby się z prawami swojemi do spadku zgłaszali; inaczey sami sobie winę przypiszą, jeżeli skarb publiczny takowy w posiadanie obejmie. — Lublin d. 16 czerwca 1828 r. — *Jan Czyński Patron.*

— Most stary w Wilja Ś. Jana wieczorem napełniony był mnóstwem obojey płci mieszkańców. Około godziny 9 było może 30,000 widzów przechadzących się na moście i przypatrujących się przy brzegu i przy poręczach. Wianków nie wiele puszczano na wodę i wieczór ten starożytniej słowiańszczyzny czasy przypominający, był raczej modną przechadzką i spianiem mocy zwyczaju świadectwem, a niżeli widowiskiem, któreby wznawiało obrzęd czasów pogańskich jsięgający. Możliwy zwyczaj ten kształcić i jednostanować tak przechadzki jak widoku, zamienić w uroczayoną, więcej jak dotychczas ożywioną i gimnastyczną zabawę ludu, gdyby n. p. miłośnicy zwyczajów starożytnych za zręczne chwytywanie wianków nagrody wyznaczali, gdyby urządzone były gonitwy na czółnach, gdyby puszczane były ognie sztuczne z brzegów lub na wodzie, gdyby muzyka, życia całości dodawała etc.

— Urządzona od niejakiego czasu niedaleko nowego mostu kawiarnia Pana Krossettego, zwraca uwagę osób, które ją zwiedzają szczegółniejszém malowidłem. Wyobraża ono na czterech ścianach w osobach alegorycznych naturalnej wielkości, cztery części świata Europę, Azję, Afrykę i Amerykę. Malarz albo zapomniat opiatę części świata, albo może pominąć ją musiał dla braku piątej ściany, albo też przez mały kadłub bez rąk, umieszczony między Azją i Afryką wyobrazić chciał Australję. Europę wyobraził w osobie siedzącego z piórem w ręku mędrca; Azję przez siedzącego i tytuł kurzącego Mahometanina; Afrykę przez stojącego z dzirymem i na pół obnażonego murzyna; Amerykę przez młodzieńca, ubranego po europejsku na głowie piórami ustrojonego. Przy każdym obrazie umieścić mniój więcej stosowne emblemy i nazwisko części świata, zapewne dla tego, aby który z widzów nie wziął przez omyłkę jedną za drugą.

— P. Felix Boznański ogłosił we Lwowie prenumeratę na 3 tomy pism własnych wierszem i prozą, między którymi znajduje się, *rys duszy ś. p. księcia Adama Czartoryskiego*, oraz komedje oryginalne: *Trzy wioski pod Bełzem i Szczęście z przypadku.*

— Pan Kamiński dyrektor teatru lwowskiego napisał nową operę narodową w trzech aktach p. t. *Szkalmierzanki* z muzyką Pana Baschny która miała być grana w tych dniach przez przejeżdżających artystów teatru lwowskiego w Krakowie.

— W czoraj ciepła stopni 25.

ROSSJA. — Z Petersburga d. 5 czerwca v. s. — Re-skryptem z d. 11 maja datowanym w Warszawie, raczył N. Pan mianować: generała piechoty Kurutę kawalerem orderu S. Andrzeja; prezydującego w radzie administracyjnej Król: Pol: Walentego hr. Sobolewskiego kawalerem orderu S. Włodzimierza pierwszej klasy węgierskiego krzyża; ministra skarbu Król: Pol: księcia Lubbeckiego kawalerem tegoż orderu; ministra spraw wewnętrznych hr. Mostowskiego kawalerem orderu S. Alexandra newskiego; ministra sprawiedliwości Ignacego hr. Sobolewskiego kawalerem tegoż orderu.

— Aktuariusz w kolegium spraw zagranicznych Marcellin książę Lubomirski mianowany kamerjunkerem dworu cesarskiego.

— Krzyż mniejszy ś. Katarzyny otrzymały, małżonki generała piechoty Lewickiego, generała adjutanta Rychtera i hrabina Gutakowska.

— Orderem ś. Anny z koroną cesarską, zaszczytzeni zostali: baron Morenheim i generał porucznik Żandri; takiż order bez korony otrzymali generałowie majorowie: Knoring, Diaków, Kołzaków i Essaków.

— Zostający w kancelarji ministra sekretarza stanu król. pol. sekretarz Linowski, mianowany został assessorem kolegjalnym, z przeznaczeniem do pełnienia obowiązków przy poselstwie cesarskiem w Bruxelli.

— N. Pan na przedstawienie głównie kommanderującego 2 armją, obdarzył złotym krzyżem na wstędze ś. Jerzego kapłana Chocewicza, za okazaną gorliwość w bitwie przy wzięciu twierdzy Kale, w czasie której zachęcał wojsko do mężnego pełnienia obowiązków i do samej twierdzy szedł z krzyżem w rękę na czele bataljonu.

ANGLJA. — Z Londynu d. 15 czerwca. — Mówią że król J. powierzy naczelne dowództwo wojska księciu Cambridge, którego się wkrótce w Anglii spodziewają.

— Książę Wellington miał wezwać P. Brougham, aby wszedł w służbę rządową. P. Brougham nie jest od tego, ale dotychczas nie może książę znaleźć urzędu, któryby się P. Brougham odpowiednim zdawał.

— Lord Stourton przeciwny był uchwaleniu adresu z podziękowaniem dla P. O'Connella, albowiem według niego katolicy po uzyskaniu emancypacji przestali stanowić oddzielną korporację, a zatem i adresów in corpore uchwałać nie mogą.

— Depesze konsula angielskiego w Grecji, P. Dawkins z d. 22 maja, potwierdzają wiadomość o kapitulacjach Missolungi, Anatoliki i Lepanto. Generał Church złożył dowództwo wojska greckiego i pojechał do Eginy, aby się rozmówić z prezydentem względem ubliżającej mu nominacji hr. Augustyną Capodistrias kommissarzem woj-skowym.

— Rezeszła się pogłoska, że znowu dwa okręta linjowe i dwie fregaty popłyną na morze śródziemne.

— Z miast fabrycznych pomyślniejsze są doniesienia. W Barnsley zgodzili się właściciele z fabrykantami względem zapłaty. W Glasgowie pokazuje się więcej życia w handlu, a szczególnie zatrudnieni są tkacze wyrobów jedwabnych. W Manchester przywrócono spokojność i w ostatnim tygodniu zamówiono znaczne partje tkanin bawełnianych i przędzy bawełnianej. Tylko fabryki sukna w Jorkshire nie mają pomyślnych widoków.

— Spiewaczka niemiecka pani Kraus Wranska dała się tu słyszyć na koncercie i powszechnie się podobała.

— Nowojorskie gazety chwalą przyzwoite, męskie i dzielne postępowanie prezydenta Zjednoczonych Krajów Ameryki północnej, P. Jackson. Posłuchania u niego trwają tylko kilka minut; wszystko załatwia jak najformalniej; niczego nie przyrzeka; odpowiada krótko i spiesznie; postanowił zaprowadzać reformy stanowe i być nieprzebrętanym dla urzędników sprzedajnych i niezdolnych.

— Z Madras piszą, że wnuk Szacha perskiego z własnej woli w listopadzie r. z. z 1500 ludzi na miasto Basora napadł i mnóstwo pieniędzy zrabował. Ludzi nie wiele przy tém zginęło. Faktoria angielska nie poniosła żadnej straty.

— Dla zachęcenia do zakładania osad nad rzeką Łabędzią, każdemu co się zobowiąże posłać do osady swoim kosztem 1000 rodzin, przyrzeczono 250,000 akrów ziemi; z tych przeznaczają 100,000 akrów dla osadników, 50,000 akrów na publiczne zakłady, 100,000 akr. dla przedsiębiorcy. Oprócz tego osadnicy musieliby przez lat 7 robić dla przedsiębiorcy po 3 dni w tygodniu.

— Listy z Kanton, rozwodzą się nad dzierstwami i obelgami jakich doznają od Chińczyków tamtejsi cudzoziemcy; ci znowu używają różnych sposobów, aby uwiaśnić wielkorządcę o tych bezprawia.

— Mehemed Ali pasza Egiptu, każe teraz odlewać w Kairo poprawne czcionki arabskie i kilka zatrudnia drukarni. W tych czasach wyszło tam z pod prasy kilka dzieł historycznych, wojskowych i innych naukowych.

— Na posiedzeniu izby niższej d. 12 czerwca złożył P. Inglis petycję o emancypację protestancką. Dała mu do niej powód ta okoliczność, iż dwóch officerów protestanckich na wyspie Malcie aresztowano, że nie chcieli dać ognia z dział, na cześć świętego. Rozkaz im dany, uważał P. Inglis za ograniczenie mniemań religijnych. P. Hardinge, sekretarz wojny odpowiedział, że przedmiot ten nie dotyczy się bynajmniej religji, ale karności, gdyż komendant wyspy wydał rozkaz do wspomnianego salutowania i officerowie dla tego tylko otrzymali dymisję że nie chcieli być posłusznymi. Z resztą wojsko angielskie szanuje w każdym zagranicznym kraju zwyczaj miejscowe; wojsko pruskie złożone prawie z samych lutrów, salutowało zawsze we Francji S. hostję.

— Przybyły do Londynu d. 11 czerwca goniec, miał przywieść xięciu Lieven, nader ważne depesze. Xiążę odebrawszy je udał się natychmiast z hr. Matuszewicem na naradę do ministra spraw zagranicznych hr. Aberdeen.

FRANCJA. — Z Paryża d. 14 czerwca. — Król J. podpisał d. 10 b. m. postanowienie ściągające się do intendentur wojskowych. Korpus ten będzie należał do sztabu głównego wojska i będzie się składał z 20 intendentów, 33

podintendentów pierwszej klasy, 50 podintendentów drugiej klasy, 80 podintendentów trzeciej klasy i 25 adjunktów. Stopień intendentów będzie trzymał środek między stopniem jenerałów majorów i pułkowników; podintendentów między stopniem pułkowników i podpułkowników; adjunktów między stopniem szefów bataljonowych i kapitanów.

— Gazeta Codzienna prostuje wieść o jakoby płatnych przez króla deputowanych w ten sposób: „Przeszłego czwartku, kiedy biuro izby deputowanych, królowi przyjęty projekt składało, rzekł monarcha poważnie do jednego z deputowanych: „*W Pan mylnie mnie rozumiałeś; kiedy jeszcze byłem bratem królewskim, mogłem bez wątpienia płacić wynagrodzenia niektórym deputowanym co mi sprzyjały, ale co było wolno bratu królewskiemu tego król nigdy nie uczynił.*”

— Listy z Madrytu donoszą o zupełnej zmianie ministrów hiszpańskich. Wszystkie widowiska w Hiszpanji zamknięte są z powodu zgonu królowej na trzy miesiące. Niektóre towarzystwa aktorów będą wystawiały sztuki hiszpańskie w pogranicznych miastach hiszpańskich, jak np. Bajonnie i Perpignan. Dziennik handlowy zaprasza aktorów hiszpańskich do Paryża.

— Dnia 6 czerwca wysiadło na ląd w Havre kilkunastu wojskowych Portugalczyków, a między nimi hr. Villaflo, który popłynię na wyspę Tercejrę, aby się naradzić z tamtejszą rejencją, względem środków, jakich się chwycić mają w teraźniejszych okolicznościach wychodźcy portugalscy.

— W wielu miastach portugalskich zaszły czynne kłótnie w maju między stronnikami Don Miguela i konstytucjonistami, których za to aresztowano.

— Dnia 6 czerwca wysiadło w Havre na okręt 300 Szwajcarów i popłynęło do Nowego Jorku, gdzie na zawsze osiadą.

— Przełożony dnia 6 b. m. Izbie parów projekt do prawa o handlu xięgarskim, składa się z 9 artykułów zawierających następujące przepisy: Liczba xięgarzy jest nieograniczona. Kto atoli chce trudnić się tym rodzajem przemysłu, musi złożyć przysięgę i otrzymać patent od króla. Patenta wszystkim tym wydawane będą, którzy złożą przyzwoite dowody swojej zdolności i moralnego prowadzenia się. Co się tyczy wymaganych dowodów zdolności, ubiegający się o patent albo musi dowieść, iż trzy lata był w handlu xięgarskim będącym w stolicy departamentu lub okręgu sądowego, albo też podać się ex aminowi kommissji złożonej z 3 drukarzy, xięgarzy lub posiadających stopnie naukowe. Na powyższych egzaminatorów jednego mianować będzie ubiegający się, jednego prefekt i jednego rektor uniwersytetu.

Posiadający stopnie akademickie, lub ci którzy ukończyli humaniora w jednym z gimnazjów, są wyłączeni od składania dowodów zdolności. Dowód dobrego prowadzenia się stanowić ma świadectwo obyczajów, wydane przez woja miejscowego i trzech obywateli posiadających jeden z przymiotów, których wymaga prawo o sędzie przysięgłych. Ubiegający się winien złożyć przysięgę, w której przyrzeka wierność królowi, posłuszeństwo konstytucji, tudzież iż nie będzie przedawał ani upowszechniał żadnej xiążki przeciwniej religji, obyczajności i prawom krajowym. Kto by się trudnił bez patentu handlem xięgarskim, ulegnie karze 100 do 300 franków. Odebranie patentu może nastąpić, tylko za wyrokiem sądowym, w sposób jaki jest przepisany prawem przy oddalaniu adwokatów, notariuszów i agentów wexlowych. Kara ta wymierzona będzie dopiero w razie powtórzenia przestępstwa. Do handlu kramarskiego xiąż-

kami, potrzebne jest oddzielne upoważnienie, które na powrót odebrane być może. Przestępcy karani będą czterem nastodniowym aresztem i zapłacą 300 franków kary pieniężnej.

— Oprócz Paryża tylko jedenaście miast posiada użyteczne zakłady kass oszczędności, jako to: Rouen, Nantes, Brest, Hivre, Reims, Troyes, Metz, Lyon, Marsylja, Nîmes i Bordeaux.

HISZPANIA. — Z *Madrytu* dnia 28 maja. — Mówią tuż o nowych zaślubinach króla J. z księżniczką neapolitańską Marią Krystyną. Posel sycylijski zatrudnia się gorliwie tą sprawą.

TURCJA. — Z *Stambułu* 27 kwietnia. — Gонец Smirneński umieścił następujące dawniejsze wiadomości:

Jazda gwardji tureckiej zostaje w okolicach Ponte Grande, gdzie są słodkie wody, i bujne pastwiska. Piechota obozować będzie pod Tharapia; część tej piechoty rozwinię swoje namioty koło starych koszar, zbudowanych przez sułtana Selima, a później zburzonych przez Jan-czarów. — Seraskier odwiedzał dnia 20 kwietnia fabrykę prochu w towarzystwie kilku officerów sztabowych; kazał on w obecności swojej wykonać z prochem doświad-czenie, które się pomyślnie udało. Przy tej fabryce będzie umieszczony Włoch niedawno tu przybyły, doświadczony w sztuce wyrabiania prochu. Postanowił także Seraskier dwóch francuzkich nauczycieli; jednym z nich jest P. Bourat officer lekkiej jazdy, brat hr. Bourat, który z zaletą służy w wojsku francuzkiem, jako pułkownik głównego sztabu. Pana Bourat przywiódł tu upodobanie w podróży; P. Gaillard zalecił go Seraskierowi jako zdatnego officera; ten zaś porucił mu obowiąz-zek uczenia kilkunastu młodzieńców najznakomitszych rodzin w Stambule. Drugim niedawno na nauczycielstwo postanowionym officerem jest Piemontczyk Riva, który przez długi czas służył w wojsku francuzkiem. Zostawał on już w służbie sułtana roku zeszłego, lecz otrzymał dymissję w obozie pod Szumłą. Teraz odprawuje codziennie ćwiczenia wojskowe w Eski-Serail z przybywającemi ze wszech stron rekrutami. Onegdaj wieczorem Seraskier oddał się po raz drugi dla obejrzenia brzegu europejskiego Bosforu aż ku Tharapi i Bu-jukdere. Ten weteran tureckiego wojska ukazuje mimo siedmiedziesiąt-letniej starości niezmordowaną czynność i entuzjazm młodzieńca. Już kieruje ćwiczeniem wojsk swoich, już dla podniesienia ich zapachu sam staje w szere-gach żołnierzy. Syn jego przysposobiony, Mehemet-Bey, officer pełen talentów, dzielnie wspiera te usiło-wania ojca. Na równą zasługuje pochwałą naczelny nau-czyciel Pan Gaillard; przyłożył on się najpierwszy do wojennej organizacji wojska tureckiego. Wkrótce po ogłoszeniu rozkazu organizacji wojska regularnego, przy-był tu z Krajowy zalecony od tamtejszego konsula jene-ralnego Pana Dawid: ostatni jest dawnym i ścisłym przy-jacielem Seraskiera, który wtedy był kapudanem baszą, i stał z eskadrą swoją pod Metelino. Wówczas wszedł P. Gaillard do służby tureckiej; przez pół-trzecia roku wyuczył ćwiczeń wojskowych 60 bataljonów, z których 30 broni Balkanu, 10 zostaje w Azji, a 10 w okoli-cach Stambułu. P. Gaillard założy zupełny instytut nauczycieli złożony z officerów i podofficerów, którzy ogromną masę nieregularnego wojska uczyć będą wedle

taktyki wojennej. Seraskier jest pierwszym ministrem tureckim, który gardząc dotychczasowemi uprzedzeniami, Muzułmanów obcym nauczycielom porucza.

— Szwedzki lekarz Hedenborg, który więziom rossyjskim dawał pomoc lekarską na wyspie Halky, i następ-nie z zlecenia rządu rossyjskiego około zdrowia ich miał staranie, otrzymał od cesarza pierścień brylantowy w na-grodę nieinteresowanych usług.

— Taż sama gazeta pisze:

»Nieraz mieliśmy sposobność wymierzania należnych pochwał umiarkowaniu, z jakim obadwa admirałowie rossyjscy postępują sobie przywodząc do skutku ostre od wojny nierozdzielne środki. Spieszymy z ogłoszeniem świeżego przykładu tego umiarkowania. Kontr-admirał Ricord, którego flotta przy Tenedos zostająca prze-trząsa wszelkie okręty kupieckie płynące do Stambułu, dozwolił wolnego przejścia płynącym z Smyrny okrętom natadowanym zapasami zboża dla domów francuzkich w Stambule. Vice admirał Heiden, znajdujący się w tej chwili pod Dardanelami pochwalił to złagodzenie doli Europejczyków w Stambule, i toż samo uczyni jeżeli kontr-admirał Ricord opuści swoje stanowisko. Upoważnie-ni jesteśmy do ogłoszenia: że kwity i deklaracje tych osób, które przyjaćiom swoim w Stambule życzyłyby posłać zboża, powinny być pisane w językach angielskim, francuzkim i włoskim, aby officer rewidujący okręt, na-tychmiast mógł zrozumieć o co rzecz idzie. Zdaje się nam, iż wynurzając obudwom admirałom wdzięczność na-szą za ich wspańiały i myślnie postępowanie, jesteśmy tylko organem cudzoziemców w Stambule.

— *Korrespondent Norymberski* pisze z nad niższego Du-naju pod dniem 26 maja; co następuje:

Ponieważ wszystek bitny lud turecki wewnątrz kraju częścią broni Szumli, po części też wyginął od miecza i chorób, przeto rozumieją że uciśnieni chrześcijanie w Ma-cedonii, prędzej teraz niż kiedy powstaną. Poruszenie takie nieochylnie osiągnęłoby cel zamierzony, skoro Ros-sjanie opanują *Sophia*. Zresztą chrześcijanie w provin-cjach tureckich życzyliby sobie tego, iżby Rossja prze-wlec jeszcze chciała uderzenie na Stambuł, by tém swobodniej działać mogła ku ich uwolnieniu w Ma-cedonii i Albanji. Taktyka turecka zależąca na ustawic-znem niepokojeniu pozycji wojska rossyjskiego w większych operacjach, przyczynia się do większego krwi rozlewu z obu stron; ale właśnie to zachęca do czynienia najaz-dów wielkimi *massami*, przyprawi muzułmanów w kon-cu o wielkie klęski. Ponieważ leże nad brzegami Dun-ju są niezdrowe, więc tém potrzebniejszą rzeczą jest dla Rossjan postępowanie naprzód. Uderzenie na Szumłę z frontu, zdaje się ulegać trudnościom; przetoż dywersja ku Sophji mogłaby się stać bardzo pożyteczną. Tam znaj-dują się najliczniejsze magazyny; tam także możnaby łat-wo odciąć Turkom dowóz zapasów z Salonich.

WIDOWISKA W STOLICY.

TEATR FRANCUZKI. Dziś komedjo-opery: *Dix Ans de Constance*. *L'Anonyme* ou *Encore un Folliculaire*. *L'Héritière*.

GABINET TOPOGRAFICZNY w salach redutowych.